

Eesti omavalitsuste korrupsioonirisk

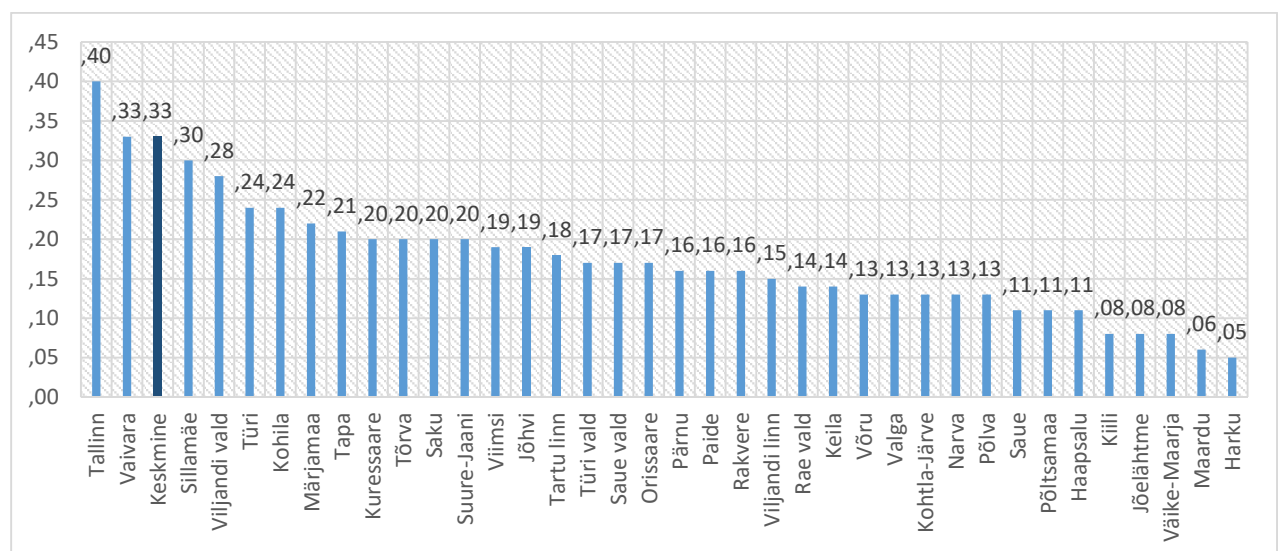
Mari-Liis Sööt, 11.09.2017

Korrupsiooniriski indeks näitab seda, kui võrd läbipaistvaid protseduure on järgitud riigihangete läbiviimisel omavalitsustes.

Andmed pärinevad EL riigihangete teatajast (Tenders Electronic Daily¹) ja on 2009-2015 a kohta. Andmebaas sisaldab EL riikides & Norras tehtud riigihankeid, mis ületavad 130 000€ piirmäära. Andmebaasis leiduvate andmete põhjal on koostatud korrupsiooniriski indeks, kus 0 väljendab madalat korrupsiooniriski ja 1 kõrget riski.

Indeks on koostatud Ungari teadlaste poolt² viie riigihangete läbipaistvust väljendava näitaja põhjal: (1) pakujate arv (riskantsemad on ühe pakujaga menetlused); (2) hankemenetluse liik (nt väljakuulutamiseta läbirääkimistega hanked on riskantsemad); (3) perioodi pikkus hanketeate ja pakkumuste esitamise tähtaja vahel (riskantsed on mõlemad äärmused - liiga lühike periood võib viidata eelnevale kokkumängule; liiga pikk õiguslikele segadustele); (4) hindamiskriteeriumid (mittekvantitatiivsed suurema riskiga); (5) otsustamisperioodi pikkus (päevade arv pakkumuste esitamise ja pakkumuse edukaks tunnistamise vahel, kus riskantsed taas mõlemad äärmused, nt liiga lühike viitab eelnevatele kokkulepetele).

Keskmiseks indeksi väärtuseks kujunes Eestis 0,33 (Euroopa keskmine 0,28). Eesti omavalitsuste võrdlemisel on jätud välja kõik alla 4 lepinguga omavalitsused ning tulemused on kaalutud vastavalt hankelepingute arvule omavalitsustes. Kõige kõrgema korrupsiooniriskiga Eesti omavalitsused on Tallinn, Vaivara ja Sillamäe, mille korrupsiooniriski indeksi väärtus on kõigil üle 0,3. Kõige väiksema riskiga on Harku, mille indeksi väärtus on 0,5. Valim sisaldab ka omavalitsuste asutuste hankeid, mistõttu võivad näiteks omavalitsuste ettevõtted mõjutada keskmist. Kuna Eestis on samanimelisi valdu ja linnu ning selle eristamine andmebaasis sõltub andmete sisestaja valikust, ei ole alati võimalik vahet teha, kas andmed käivad samanimelise valla või linna kohta. Seetõttu võivad mõne valla tulemused olla koondatud hoopis linna alla või vastupidi.

Joonis 1. Korrupsiooniriski indeks omavalitsustes

¹ <http://digiwhist.eu/resources/data/>

² Fazekas, M & Kocsis, G. (2017). Uncovering High-Level Corruption: Cross-National Objective Corruption Risk Indicators Using Public Procurement Data. *British Journal of Political Science*.